

האוניברסיטה העברית בירושלים

סילבוס

פלורליזם וערבות הדדית בעולמם של חכמי התלמוד - 63616

תאריך עדכון אחרון 13-11-2024

נקודות זכות באוניברסיטה העברית: 2

תואר: מוסמך

היחידה האקדמית שאחראית על הקורס: חינוך יהודי

השנה הראשונה בתואר בה ניתן ללמוד את הקורס: 0

סמסטר: סמסטר א'

שפת ההוראה: עברית

קמפוס: הר הצופים

מורה אחראי על הקורס (רכז): ד"ר תמר ודבדבני

דוא"ל של המורה האחראי על הקורס: Tamar.Duvdevani@huc.edu

שעות קבלה של רכז הקורס: נא ליצור קשר במייל

מורי הקורס:

תאור כללי של הקורס:

במהלך הקורס נלמד על הסדר מתוך הפרק החמישי של מסכת עירובין בתלמוד הבבלי. הסוגיות שיילמדו עוסקות בלימוד תורה ובהתמודדויות הקשורות בו, כגון סוגי הוראה, סוגי לומדים וסוגי לימוד, משמעותו של לימוד, ריבוי דעות בעולם דתי ועוד. הטקסט התלמודי יהווה בסיס להתנסויות לימודיות, ולהיכרות עם טקסטים נוספים מספרות חז"ל.

מטרות הקורס:

א. להכיר ולהתנסות בלימוד סוגיות תלמודיות, ולפתח כלים ללמידה של סוגיות תלמודיות.
ב. להכיר את דרכי החשיבה והלימוד של התלמוד הבבלי בפרט ושל ספרות חז"ל בכלל, ולפתח כלים לאיתור ולזיהוי רעיונות מרכזיים מתוך הטקסט התלמודי.
ג. להיחשף לגישות תלמודיות שונות ביחס לסוגיות של ריבוי דעות, ובמיוחד ביחס לשאלות של חינוך והוראה של ריבוי דעות; לזהות ולנסח גישות תלמודיות שונות ביחס לפלורליזם וחינוך לפלורליזם.
ד. פיתוח מיומנות, עד רמת שליטה, בפונקציות של חיפוש וכלי עזר אחרים בתוכנת "פרויקט השו"ת" של אוניברסיטת בר-אילן.

תוצרי למידה

בסיומו של קורס זה, סטודנטים יהיו מסוגלים:

בסיומו של קורס זה סטודנטים יהיו מסוגלים להתמודד עם טקסטים תלמודיים, ולהשתמש בהם ככלי בעבודתם החינוכית. בנוסף, ישלטו הסטודנטים בפונקציות של "עיון", "חיפוש" וכלים אחרים בתוכנת "פרויקט השו"ת" של אוניברסיטת בר-אילן.

דרישות נוכחות (%) :

80%

שיטת ההוראה בקורס: כל שיעור יורכב משלושה חלקים:

1. פתיחה והנחייה ללמידה עצמאית בקבוצות.

2. לימוד מונחה בחברותא.

3. איסוף ולמידה בפורום הקבוצתי.

רשימת נושאים / תכנית הלימודים בקורס:

סוגיות על סדר הדף, מתוך פרק חמישי של מסכת עירובין.

חומר חובה לקריאה:

1. Adiel Schremer, "Stammaitic historiography", in Jeffrey L. Rubenstein (ed.), *Creation and Composition: The Contribution of The Bavli Redactors (Stammait) to The Aggada*, Tübingen: 2005; pp. 219-235
2. Azzan Yadin-Israel, "'These and these are words of the living God': Halakic pluralism and its discontents", in: Michal Bar-Asher Siegal, Tzvi Novick, Christine Hayes (eds.), *The faces of Torah: Studies in the texts and contexts of ancient Judaism in honor of Steven Fraade*, Gottingen: Vandenhoeck & Ruprecht GmbH & Co, 2017
3. Elizabeth Shanks Alexander. *Transmitting Mishnah: The Shaping Influence of Oral Tradition*, New York: Cambridge, 2006
4. Ishay Rosen-Zvi, "Orality, Narrative, Rhetoric: New Directions in Mishnah Research," *AJS Review* 32:2 (2008): 235-249
5. Jeffrey L. Rubenstein. *The land of truth: Talmud tales, timeless teachings*, Lincoln, Nebraska; Philadelphia: University of Nebraska Press, The Jewish Publication Society, 2018
6. Richard Hidary. *Dispute for the Sake of Heaven: Legal Pluralism in the Talmud*, Providence, RI: Brown Judaic Studies, 2010, pp. 381-382.
7. Richard Kalmin, "The Formation and Character of the Babylonian Talmud" In: Steven T. Katz (ed.), *The Cambridge History of Judaism*, volume IV, Cambridge: Cambridge University Press, 2006; pp. 840-876
8. ג'פרי רובינשטיין. סיפורים תלמודיים: אומנות הסיפור, עריכה ותרבות, ירושלים: מוסד ביאליק, 2021
9. דוד הלבני. מקורות ומסורות: ביאורים בתלמוד, בבא מציעא, ירושלים: מאגנס, תשס"ג (מבוא)
10. דוד יעקבסון. קסמו של ההיסוס הנבון: סיפורי התלמוד בתרבות הישראלית, תל אביב: רסלינג, 2020
11. יהודית האופטמן, "שלושת המרכיבים היסודיים של הסוגייה: הסתם, המימרה והברייתא", בתוך: אהרון עמית ואהרון שמש (עורכים), *מלאכת מחשבת: קובץ מאמרים בנושא עריכה והתפתחות של הספרות התלמודית*, רמת גן: אוניברסיטת בר אילן, 2011, עמ' 39 – 53.
12. מירה בלברג. פתח לספרות חז"ל, רעננה: האוניברסיטה הפתוחה, תשע"ג
13. נעם זהר. בסוד היצירה של ספרות חז"ל: העריכה כמפתח למשמעות, ירושלים: הוצאת ספרים ע"ש י"ל מאגנס, האוניברסיטה העברית, תשס"ז
14. עוזיאל פוקס, "דרך ההכרעה: סמכות של טקסטים ומודעות עצמית", בתוך: סוגיות במחקר התלמוד; יום עיון לציון חמש שנים לפטירתו של אפרים א. אורבך, כ"א בכסלו תשנ"ז, ירושלים: האקדמיה הישראלית למדעים, תשס"א, עמ' 100 – 124.
15. שמא פרידמן. סוגיות בחקר התלמוד הבבלי: אסופת מחקרים בענייני מבנה, הרכב ונוסח, ניו יורק: בית המדרש לרבנים, 2010. עמ' 3 – 37 (ובמיוחד: 22 – 27); 57 – 135.

חומר לקריאה נוספת:

-

מרכיבי הציון הסופי:

מידע נוסף / הערות:

- א. נוכחות במפגשים - בהתאם לדרישות האוניברסיטה.
- ב. נוכחות פעילה בזמן החברותא והשיעור (50% מן הציון).
- ג. מילוי של 7 משימות שבועיות בכתב, והגשתן במועד (50% מן הציון).